

Смірнова Надія Володимирівна,
к.е.н, доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування,
Смірнова Ірина Володимирівна,
к.е.н, доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування,
Центральноукраїнський національний технічний університет,
м. Кропивницький, Україна

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Сучасному етапу розвитку світової та національної економік у загальному вигляді притаманні тенденції, які пов'язані з трансформацією корпоративної організації, розмиванням організаційних меж, структурними змінами підприємств, поширенням взаємодії з конкурентами, радикальною перебудовою бізнес-процесів, впровадженням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій, пандемією тощо.

Під впливом глобалізаційних тенденцій в Україні відбуваються динамічні зміни соціально-економічного середовища, що зумовлює трансформацію традиційних моделей організації процесів у різних сферах діяльності.. Вітчизняна система бухгалтерського обліку теж отримує додаткові стимули, а також можливості для розвитку. Проте, її трансформація повинна здійснюватись із врахуванням глобальних тенденцій та зарубіжних практик організації облікових процедур, що в перспективі має на меті спростити взаємодію країн та оптимізувати міждержавні процеси [2].

Узагальнення та прогноз тенденцій організаційного розвитку дозволяє виокремити основні напрямки переорієнтації національних підприємств: інтеграція, автоматизація, розвиток персоналу, створення мережевих структур, деменеджеризація, деструктуризація, інформатизація, віртуалізація, соціалізація. Ці тенденції, у свою чергу, обумовлюють виникнення нових форм організації, які передбачають створення груп підприємств та розподіл виробництва за диверсифікованими міжфірмовими зв'язками з постачальниками й кінцевими споживачами. Одночасно відбувається усвідомлення неможливості досягнення успіху у конкурентній боротьбі лише шляхом використання традиційних ресурсів та підходів. Від систем управління учасників ринкових відносин вимагається переорієнтація на ефективне використання нематеріальних ресурсів, головною рушійною силою яких є знання, які сьогодні і зумовлюють конкурентоспроможність підприємств, виступають ключовим ресурсом становлення нової економіки. При цьому саме облікова система підприємства може слугувати інструментальним підґрунтям для організації управління знаннями.

Необхідно відмітити, що на формування тенденцій розвитку обліку і звітності також впливає значна кількість факторів, кількість яких в останні десятиліття суттєво зростає. До них можна віднести інформаційні переваги зацікавлених сторін, рівень розвитку економіки та інформаційних технологій

тощо. Особливого значення набуває в сучасних умовах загальна невизначеність ситуації, високі та різноманітні ризики. Невизначеність зростає у XXI столітті швидкими темпами.

Загальною тенденцією розвитку облікової сфери в останні десятиліття є стандартизація, яка, з одного боку, обумовлена глобалізацією, а з іншого – її ж і підсилює.

Наступною тенденцією є те, що глобалізація і складні процеси, пов'язані з екологією і соціальним життям людей, сприяють взаємодії між різними сферами обліку.

Однією з важливих тенденцій, що відноситься до загальних, є також тенденція індивідуалізації інформації фінансової звітності.

Однак, крім загальних, мають місце і локальні тенденції розвитку обліку і фінансової звітності: пріоритет прогнозу; акцент на інформацію, яка розкриває упереджуючі дії компанії; збільшення сфери методу професійного судження; подання користувачам звітності інформації про судження; посилення принципу превалювання економічної сутності над юридичною формою; спрямованість методів обліку на цільове використання звітної інформації; гармонізація фінансової звітності з нефінансової звітністю [1].

Важливою тенденцією сучасного розвитку обліку є звернення до його історії. Але, незважаючи на важливість вивчення історії, необхідним є досліджувати сьогодення і дивитися в майбутнє з урахуванням висновків з минулого.

Облікові нововведення виникають постійно. Іноді вони не мають тривалого характеру або стосуються незначної сукупності економічних суб'єктів. У той самий час ряд нових напрямків в обліковій сфері отримують поширення та залишаються актуальними досить тривалий час. Разом вони формують нову стадію розвитку. XXI ст. виникнення таких нових напрямків - тенденцій розвитку облікової сфери прискорилося. Поряд з цим стрімкий розвиток економіки і технічного прогресу обумовлює появу принципово нових напрямків, для яких раніше не було можливостей формування та реалізації.

Отже, необхідно акцентувати увагу на багатовимірності облікового простору, його складній конструкції і відповідно необхідності залучення до аналізу його розвитку спільної участі всього наукового співтовариства. Це дозволяє визначити як глобальну тенденцію розвитку обліку - розширення облікового простору (облікової сфери).

Список використаних джерел:

1. Смірнова Н.В. *Сучасні тенденції розвитку облікової теорії та методології \ Концепції та парадигми у розвитку теорії та методології обліку : навч. посіб. / [В. М. Савченко, О. В. Юрченко, Л. В. Кононенко та ін.] ; за ред. В. М. Савченко. – Кропивницький : 2022. 269 с. С. 189-221.*
2. Ярмолюк О.Ф., Дмитренко О.М., Вітер С.А. *Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду. Облік і фінанси. № 1 (91). 2021. С. 45-51*